

Utbildningsinspektion i Orrvikens skola

Förskoleklass

Grundskola 1–5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Orrvikens skola den 22 mars 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden, nämligen skolans uppdrag att främja elevernas lärande, kunskapsuppdraget, att överföra grundläggande värden, demokratiuppdraget, samt rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning och hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/inspektion)

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömning åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om cirka tre år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Orrvikens skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Orrvikens skola intervjuades rektorn och utvecklingsledaren samt representanter för personal och elever. Inspektörerna besökte även förskoleklassen och ett par lektioner i grundskolan. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan och rektorsområdet utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Orrvikens skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	28
Förskoleklass	9
Grundskola	65
Obligatorisk särskola	0

Orrvikens skola ligger i byn Orrviken cirka 15 km från Östersunds centrum. Skolan tillhör skolområde Frösön. Till enheten hör förutom förskoleklass, grundskola och fritidshem även en förskola där cirka 40 barn är inskrivna.

Förskolans verksamhet omfattas inte i denna rapport. Granskningen av kommunens förskoleverksamhet sker i särskild ordning med inriktning mot huvudmannens ansvar.

Rektorn för Orrvikens skola är även ansvarig för delar av Östbergsskolans verksamhet, en F–9 skola i samma skolområde. Det är för övrigt i denna skola som de flesta av Orrvikens elever fortsätter efter årskurs 5.

Sedan några år tillbaka har Orrvikens skola valt att arbeta med inriktning mot Natur och rörelse.

Helhetsbedömning

Kunskaper

Orrvikens skola erbjuder barn och elever en i många stycken väl fungerade verksamhet. Barnen i förskoleklassen och eleverna i grundskolan ges goda förutsättningar att utvecklas i riktning mot nationella mål.

Skolans uppföljningar avseende nationella prov visar att de allra flesta elever klarar samtliga delprov i engelska, matematik och svenska i årskurs 5. Skolan genomför också ett så kallat fonolektest i förskoleklass för att följa upp den språkliga medvetenheten. Resultaten av dessa tidiga avstämningar används som en indikation på behovet av fortsatt språkträning. Läsinlärning är för övrigt ett prioriterat område i de tidigare årskurserna och uppföljningar sker kontinuerligt. Även i matematik genomförs särskilda satsningar i form av kompetensutveckling för lärare samt ett antal varierande läromedel, metoder och arbetssätt för att möta elevers behov.

Vid besök i mottagande skola höjs också elevröster som vittnar om att Orrvikens skola har gett sina elever en god kunskapsgrund att stå på.

Personalen har påbörjat ett utvecklingsarbete som innebär en konkretisering av nationella mål uttryckta i läroplan och kursplaner, vilka också ska kommuniceras med eleverna. Vid inspektionsbesöket hade detta bland annat resulterat i att många av de äldre eleverna väl kände till vad som förväntades av dem samt hur de själva låg till i respektive ämne. Skolans yngre elever hade inte samma medvetenhet, vilket indikerar att arbetet ännu inte nått full effekt på elevnivå. I detta sammanhang ska också nämnas att skolans personal har påbörjat utarbetandet av individuella utvecklingsplaner (IUP) under utbildning och handledning av kommunens utvecklingspedagoger. Vid inspektionstillfället hade dock inte alla elever framtagna IUP.

Någon systematisk kunskapsuppföljning och dokumentation av skolans samtliga ämnen sker inte i dagsläget men ansvariga lärare säger sig ha god insikt och kontroll avseende sina egna elevers utveckling och lärande, vilket bekräftas av rektorn.

Skolan har utarbetade rutiner för elevfrågor och för elevhälsoteamets arbete. För utarbetande av åtgärdsprogram ansvarar berörd handledare. Specialpedagogen är behjälplig vid utarbetandet och har en samlad bild av skolans åtgärdsprogram. Det framkommer dock en viss osäkerhet om och på vilket sätt skolan har möjlighet att möta alla elevers behov av individanpassning och stöd. Osäkerheten rör framförallt möjligheten att snabbt sätta in specialpedagogiskt stöd. Elevhälsoteamet har träffar en gång per månad men en fördröjning kan inträffa då endast en eller ett fåtal elever diskuteras vid varje elevhälsoträff.

Normer och Värden

Även vad gäller värdegrundsfrågor finns en medveten strävan att i både teori och praktik ge eleverna kunskaper och färdigheter. Detta syns inte minst i de demokratiska fora som eleverna medverkar i. Eleverna ger uttryck för att de känner sig delaktiga i skolgemensamma frågor och har möjligheter att påverka, vilket omfattar både klassrådets och elevrådets arbete. Elevrådet har också en aktiv representant i skolrådet.

Inspektionen visar att Orrviken erbjuder en trygg och lugn lärandemiljö. Vid inspektionstillfället såg inspektörerna goda exempel på att yngre och äldre elever samarbetade. Skolmiljön andades överlag en tolerans och respekt för varandra. Det finns vidare en beredskap bland personalen att ta itu med situationer som ändå ibland uppstår av kränkande karaktär.

Skolan har utarbetat ett program mot mobbning och kränkande behandling men saknar den likabehandlingsplan som sedan ett år tillbaka krävs efter den skärpta lagstiftningen på området.

Vid besöket framförde elever frågeställningar om jämställdhet i skolan. De menade att skolans personal bemöter pojkar respektive flickor på olika sätt. Både pojkar och flickor upplevde att personalen överlag visar mer tolerans och förståelse för flickor än för pojkar. Detta hade eleverna själva tagit upp med personalen som väl kände till synpunkterna. Denna insikt som tyder på en god medvetenhet från elevhåll bör kunna leda till fördjupade samtal om genusfrågor i skolan.

Ledning och kvalitetsarbete

Skolans styrning och ledning är ett område som kan behöva uppmärksammas. Rektorn har sammantaget ansvar för drygt femtio medarbetare vid Orrvikens förskoleverksamhet, fritidshem och skola samt delar av Östbergsskolans verksamhet. Den ordinarie arbetsplatsen är belägen vid Östbergsskolan på Frösön cirka 15 km bort. Ledningsresursen vid Orrvikens skola innehåller förutom rektorn en utvecklingsledare som har 40 procent av en heltid avsatt för ledningsuppgifter. Utvecklingsledaren deltar i ledningsgruppens träffar och svarar gentemot rektorn för skolans löpande frågor.

Trots dessa förutsättningar leder rektorn tillsammans med utvecklingsledaren skolans kvalitetsarbete och utveckling på ett i de flesta avseenden väl fungerande sätt men identifierade förbättringsområden avseende skolans planerings- och uppföljningsarbete kan måhända hänföras till förutsättningarna för rektorsfunktionen.

All skolans personal arbetar engagerat och utvecklingsinriktat och har med något undantag utbildning för den undervisning som bedrivs. I ämnet idrott och hälsa saknas utbildad lärare vilket skolan har löst genom kompletterande utbildningar för berörda pedagoger.

Brister som måste åtgärdas och förbättringsbehov

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör ingen systematisk uppföljning, utvärdering och analys av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna för årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo94).
- Skolan saknar arbetsplan (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Skolan saknar individuella utvecklingsplaner för samtliga elever (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan saknar gemensamt utarbetade ordningsregler (6 kap. 8b § grundskoleförordningen).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolans rutiner för att möta elevers behov av särskilt stöd bör förbättras.
- Skolans kvalitetsredovisning bör utvecklas.
- Elevernas valmöjligheter inom elevens val bör förbättras.

Bedömningar

Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inspektionen bedömer här Resultat på nationella prov Differenser mellan klasser/ skolor Könsrelaterade skillnader	Bedömning De uppföljningar som genomförs i ämnena engelska, matematik och svenska visar att kunskapsresultaten vid Orrvikens skola är goda. Systematiska kunskapsuppföljningar i skolans övriga ämnen saknas dock.
--	--

1.2 Genomförande av utbildningen

Inspektionen bedömer här Utgångspunkt i uppdraget Utrymme för olika kunskapsformer Elevernas ansvar och inflytande Samverkan	Bedömning Kvaliteten i genomförandet av utbildningen är i allt väsentligt god.
---	--

1.3 Anpassning av verksamheten och särskilt stöd

Inspektionen bedömer här Individanpassning av lärandet Särskilt stöd och åtgärdsprogram	Bedömning Kravet på anpassning av verksamheten och särskilt stöd uppfylls till stora delar förutom avseende: Särskilt stöd och åtgärdsprogram Om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas. Skolans rutiner avseende elever i behov av särskilt stöd och upprättande av åtgärdsprogram medför en risk att utredning och insatser dröjer. Detta på grund av att de så kallade EHT-träffarna endast sker en gång per månad och då omfattar enstaka elever.
--	---

1.4 Kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat

Inspektionen bedömer här Uppföljning av elevers kunskaper Kommunikation av resultat	Bedömning Kravet på kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat uppfylls till viss del men behov av förbättring krävs avseende: <i>Uppföljning av elevers kunskaper</i> Uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper ska ske inom skolans samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav. Vid Orrvikens skola sker systematisk uppföljning av ämnena engelska, matematik och svenska. I övriga av skolans ämnen sker uppföljningen på varierade sätt och mer eller mindre systematiskt, vilket måste utvecklas. <i>Kommunikation av resultat</i> Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen ska vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Vid Orrvikens skola pågår ett utvecklingsarbete avseende IUP men ännu har inte sådana upprättats för alla elever, vilket måste åtgärdas.
---	---

1.5 Bedömning och betygssättning

Inspektionen bedömer här Allsidig och kvalitetssäkrad bedömning	Bedömning Skolan uppfyller kraven avseende kunskapsbedömningar i de ämnen som utvärderas men bör utveckla detta till att gälla samtliga ämnen.
---	--

Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumenten för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inspektionen bedömer här Studiemiljö och arbetsro Värdegrundsarbetet Ordningsregler Likabehandlingsplan	Bedömning Skolans arbete med normer och värden uppfylls väl och är i enlighet med styrdokumentens krav förutom avseende: Ordningsregler Från och med den 1 juli 2006 har det införts krav på ordningsregler i skolan. Rektorn har ansvar för att det finns ordningsregler för varje skola och att ordningsreglerna utarbetas och följs upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Vid Orrvikens skola finns ett ”förväntansdokument” som utarbetats tillsammans med barn, elever och föräldrar. I klassrummen finns också anslag om trivselregler och ordningsregler uppsatta. Skolan bör trots dessa utarbeta för skolan gemensamma ordningsregler som ska vara väl kända av alla. Likabehandlingsplan Orrvikens skola har inte upprättat någon likabehandlingsplan. Där- emot finns en plan mot mobbning och kränkande behandling, vilken inte uppfyller de krav som sedan den 1 april 2006 ställs på likabehandlingsplaner.
---	--

Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inspektionen bedömer här Personalens utbildning Personalens insikter i de föreskrifter som styr utbildningen Personalens kompetensutveckling.	Bedömning Personalens utbildning, kompetensutveckling och systemkunskap är av god kvalitet och uppfyller nationella krav.
--	--

3.2 Rektors ansvar

Inspektionen bedömer här Rektors förtrogenhet Rektors ansvar för verksamhetens utveckling mot de nationella målen Rektors beslutsfattande	Bedömning Avseende rektors ansvar uppfyller skolan författningarnas krav.
---	---

3.3 Tillgång till utbildning

Inspektionen bedömer här Skolplikt och tillgång till utbildningsplats Undervisningstid Valmöjligheter Studie - och yrkesorientering Lokaler och läromedel Avgiftsfri utbildning	Bedömning Kravet på lika tillgång till utbildning uppfylls i väsentliga delar förutom avseende: Valmöjligheter Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper inom ett eller flera ämnen och utgöra en reell valmöjlighet för eleverna. Vid Orrvikens skola anordnas elevens val genom ett par dagars koncentrerad undervisning per termin från och med årskurs tre. Efter förslag från eleverna anordnas ett begränsat antal ämnen. Det händer att två ämnen slås samman vid genomförandet vilket kan innebära att elevernas reella valmöjlighet begränsas ytterligare.
--	--

3.4 Kvalitetsarbete

Inspektionen bedömer här Systematiskt kvalitetsarbete Kvalitetsredovisning	Bedömning Skolans kvalitetsarbete uppfyller i huvudsak författningarnas krav förutom avseende: Arbetsplan För genomförandet av de fastställda målen för utbildningen ska det finnas en arbetsplan. Orrvikens skola saknar arbetsplan. I kvalitetsredovisningen anges dock vissa prioriterade målområden för kommande period. Kvalitetsredovisning Kvalitetsredovisningen ska enligt författningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Vidare ska redovisningen utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever medan föräldrar ska ges möjlighet att delta i arbetet. Orrvikens kvalitetsredovisning sammanställs av rektorn genom underlag från arbetslagen. Kvalitetsredovisningen innehåller värdefull information om skolans verksamhet och kunskapsresultat. Elevers och föräldrars delaktighet i processen kan utvecklas liksom kvalitetsredovisningens struktur. Se gärna Skolverkets allmänna råd 2006 Kvalitetsredovisning.
--	---

Datum Ort
2007-09-27 Umeå

Elisabeth Ahlgren
Britta Olsson